

Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : Mimarlık
Programı :Kentsel Tasarım
Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Ayşe GÖKŞİN
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans –Mayıs 2025

ÖZET

KENTSEL ARAYÜZ OLARAK ZEMİN KAT: FİKİRTEPE'DE ZEMİN KATLARA DAİR BİR İNCELEME

Cansu Tupuş Helvacıoğlu

Bu çalışma, yaya deneyimlerinde önemli role sahip, kentsel arayüz bağlamında zemin kat kullanımlarını ve tasarımlarını ve zemin katın uzantısı olan kaldırımları, Fikirtepe'deki seçilen adalar üzerinde incelemeyi konu almaktadır. Çalışmanın amacı, günümüz metropol şehirlerinde, hayata geçirilen yeni yerleşimlerinde bir kentsel arayüz olarak zemin katların tasarımlarının ve işlevlerinin sokak yaşamı üzerindeki etkilerinin incelenmesidir.

Zemin katlar, insanların şehir ile etkileşimini sağlayan kentsel arayüzlerdir. Zemin katlar doğru işlevi barındırdığında, kentle iletişim kurduğunda, şeffaf ve geçirgen bir yapıya sahip olduklarında, şehirde güven inşa ettiklerinde kentsel canlılık elde edilebilmektedir. Kullanıcılar, kendilerini güvende hissettikleri, ait olduklarına inandıkları, yürünebilir, canlı, sokakları kullanmak istemektedirler.

Yoğun nüfus, araç odaklı tasarımlar, kendi içine dönük yeni yapılar, kentin kentliyle iletişimini zayıflatmaktadır.

Çalışmada ilk olarak kentsel arayüz olarak zemin kata değinen çalışmalar incelenmiştir. Yapılan literatür araştırması sonucu zemin katların tasarım ve kullanımına yönelik ideal kabul edilen kriterlerin tablosu oluşturulmuştur. Literatür araştırmaları ile ideal kabul edilerek oluşturulan kriterler tablosundan yola çıkılarak, Fikirtepe'deki yeni yapıların zemin kat tasarım ve kullanımının kent yaşamının üzerindeki etkisini değerlendirmek üzere gözlem kartları hazırlanmıştır. Gözlem kartları, seçilen yapı adaları ve adalardaki yapıların zemin kat cepheleri için, farklı gün ve saatlerde doldurulmuştur. Adalardaki yapılar ve yapıların cepheleri için doldurulan gözlem kartlarının karşılaştırmasının yapıldığı tablo ile analiz çalışmalarındaki sonuçlar değerlendirilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, yeni yapılan yapıların zemin katlarının sokak ile iletişimlerinin zayıfladığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Zemin kat, Kentsel arayüz, Fikirtepe

Institute : Institute of Graduate Studies
Department : Architecture
Programme :Urban Design
Supervisor : Asst. Prof. Dr. Zeynep Ayşe GÖKŞİN
Degree Awarded and Date : Master’s Degree –May 2025

ABSTRACT

THE GROUND FLOOR AS AN URBAN INTERFACE: A STUDY ON GROUND FLOORS IN FİKİRTEPE

Cansu Tupuş Helvacioğlu

This study examines ground floor uses and designs in the context of urban interface, which have an important role in pedestrian experiences, and sidewalks, which are extensions of the ground floor, on selected islands in Fikirtepe. The aim of the study is to examine the effects of the designs and functions of ground floors on street life as an urban interface in new settlements in today's metropolitan cities.

Ground floors are urban interfaces that enable people to interact with the city. Urban vitality can be achieved when ground floors have the right function, communicate with the city, have a transparent and permeable structure, and build trust in the city. Users want to use walkable, vibrant streets where they feel safe, where they believe they belong.

Dense population, car-oriented designs, new buildings that turn inward, weaken the city's communication with the urban population.

In the study, first of all, the studies addressing the ground floor as an urban interface were examined. As a result of the literature research, a table of criteria that are considered ideal for the design and use of ground floors was created. Based on the table of criteria that are considered ideal, observation cards were prepared to evaluate the impact of the ground floor design and use of new buildings in Fikirtepe on urban life. The observation cards were filled in on different days and at different times for the selected building islands and the ground floor facades of the buildings on the islands. The results of the analysis were evaluated with a table comparing the observation cards filled in for the buildings on the islands and the facades of the buildings.

According to the results of the analysis, it has been determined that the ground floors of the new buildings have weakened their communication with the street.

Keywords: Ground floor, Urban interface, Fikirtepe